

Виявили арифметичну помилку в пропозиції учасника?

Як правильно її виправити, не порушивши умов документації при різних процедурах закупівлі, розглянемо в даній статті.

Зазвичай проведення процедури закупівлі є доволі копіткою справою для комітету з конкурсних торгів замовника. Ще більш складною вона стає при виявленні несподіванок, які члени комітету не могли передбачити на початку проведення торгів. Однією з можливих несподіваних ситуацій може бути виявлення допущеної учасником арифметичної помилки при розрахунку ціни пропозиції.

У такій ситуації замовник постає перед дилемою: чи можна допустити до процедури оцінки пропозицію з арифметичною помилкою та за яких умов, яким є порядок виправлення такої помилки, скільки допускається арифметичних помилок у поданих документах у складі пропозиції учасника?

Виправлення арифметичних помилок при здійсненні процедур відкритих торгів, попередньої кваліфікації та двоступеневих торгів

Перш за все варто зауважити, що виправлення арифметичних помилок допускається лише при здійсненні процедур відкритих торгів, попередньої кваліфікації та двоступеневих торгів. Для зазначених процедур Законом України «Про здійснення державних закупівель» (далі — Закон) передбачено однаковий порядок оцінки поданих пропозицій учасника.

«Щодо наявності арифметичних помилок перевіряються пропозиції, які повністю відповідають вимогам документації конкурсних торгів.»

Проте для правильного виправлення арифметичних помилок учасника замовник обов'язково під час підготовки документації конкурсних торгів має передбачити послідовність дій комітету при виявленні таких помилок, а саме вказати:

яка ціна коригується при розбіжності між ціною за одиницю та підсумковою ціною, одержаною шляхом множення ціни за одиницю на кількість одиниць;

яка ціна є вирішальною при розходженні між підсумковою ціною пропозиції конкурсних торгів, зазначеної учасником, отриманою шляхом додавання елементів ціни, та підсумковою ціною пропозиції, отриманою при перевірці замовником пропозиції конкурсних торгів шляхом додавання елементів ціни.

На практиці доволі часто замовники визначають як арифметичну помилку явне зміщення

десятькового розподільвача та/або розбіжності між сумами зазначеними літерами та цифрами в розрахунку загальної вартості пропозиції. Проте, жодним нормативно-правовим актом України не визначено поняття «явне зміщення» десятикового розподільвача, при цьому, така помилка не може бути визнана такою, що допущена при арифметичних підрахунках, а є звичайною технічною помилкою, а виправлення іншого виду помилок, окрім арифметичних законодавством України у сфері державних закупівель не передбачено. Натомість, частиною 2 статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Окрім зазначеного, замовники також серед вимог документації конкурсних торгів вказують, який документ має бути обов'язково наданий учасниками конкурсних торгів, а саме: лист-підтвердження, довідка або погодження на виправлення допущених ним порушень. Проте навіть за наявності такого листа в пропозиції конкурсних торгів його зміст може бути розцінений замовником як загальне підтвердження готовності виправлення допущеної учасником помилки. Але замовник при виявленні конкретної арифметичної помилки має повторно звертатись до учасника з метою погодження її виправлення. При цьому кількість допущених арифметичних помилок, які можуть бути виправленими, Законом не обмежена, тобто якщо у зв'язку зі складністю розрахунків загальної вартості пропозиції або в результаті подання пропозиції за декількома лотами учасник припустився кількох помилок, то замовник може звернутися до учасника за письмовою згодою на виправлення кожної окремої помилки, а учасник може надати згоду на виправлення всіх або лише певних допущених арифметичних помилок. Детальніше про виправлення арифметичних помилок та приклад звернення до учасника читайте в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 8 (11) за серпень 2012 року на стор. 14-15.

Арифметичної помилки в пропозиції учасника при здійсненні процедури запиту цінових пропозицій

Далі розглянемо місце арифметичної помилки в пропозиції учасника при здійсненні процедури запиту цінових пропозицій. Передусім варто зазначити, що іще наприкінці 2011 року з даного питання Мінекономрозвитку надало роз'яснення, в якому сказано:

«...Відповідно до статті 35 Закону замовник здійснює закупівлю шляхом застосування процедури запиту цінових пропозицій щодо товарів і послуг, для яких існує постійно діючий ринок, за умови, що їх вартість не перевищує 200 тисяч гривень.

Згідно з частиною першою статті 36 Закону, для отримання цінових пропозицій замовник надсилає запит не менш ніж трьом учасникам та в день надсилання запиту передає його для публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель.

Частиною другою статті 36 Закону передбачені вимоги, які повинен містити запит.

При цьому формою запиту цінових пропозицій та інструкцією щодо її заповнення, затвердженою наказом Мінекономіки від 26.07.2010 № 922 {далі — наказ}, а також частиною другою статті 36 Закону вимоги стосовно подання учасником процедури запиту цінових пропозицій документально підтвердженої інформації про відповідність такого учасника кваліфікаційним критеріям, встановленим частиною третьою статті 16 Закону, не передбачено.

Отже, при здійсненні процедури запиту цінових пропозицій замовник складає запит цінових пропозицій відповідно до вимог, визначених частиною другою статті 36 Закону, та з урахуванням вимог наказу.

*Відповідно до частини третьої статті 36 Закону кожен учасник має право подати тільки одну цінову пропозицію, **яка не може бути в подальшому змінена**. Цінова пропозиція подається в письмовій формі за підписом учасника, прошита, пронумерована та скріплена печаткою, у запечатаному конверті.*

Одночасно зазначаємо, що відповідно до Закону та наказу форма запиту цінових пропозицій не містить випадку щодо можливості виправлення арифметичних помилок при здійсненні процедури закупівлі запиту цінових пропозицій, при цьому Законом не передбачено механізму виправлення помилок, допущених учасником у результаті арифметичних дій та виявлених замовником у поданій цінній пропозиції під час проведення оцінки.

Таким чином, норма щодо виправлення арифметичних помилок не застосовується до процедури закупівлі запиту цінових пропозицій.

**Директор департаменту державних
закупівель та державного замовлення
О. В. Аніпко»**

Отже, якщо замовником під час розгляду і оцінки поданих цінових пропозицій виявлено арифметичну помилку, то він не має права звертатися до учасника з метою її виправлення та повинен оцінювати таку пропозицію з поданими цінами. Якщо ж пропозиція за результатами оцінки є найбільш економічно вигідною, то замовник повинен акцептувати її.

Учасник же має право погодитися з умовами повідомлення про акцепт та в подальшому підписати договір з урахуванням допущеної арифметичної помилки. В іншому разі учасник має право відмовитися від підписання договору про закупівлю. У такому випадку замовник акцептує пропозицію учасника, яка є найбільш економічно вигідною після попередньо акцептованої. З позицією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, викладеною в листі-роз'ясненні, стосовно повторного акцептування учасників процедури запиту цінових пропозицій ви можете ознайомитись у журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 12 (27) за грудень 2013 року на стор. 15.

Проте в разі прийняття рішення про акцепт цінової пропозиції іншого учасника замовникові необхідно враховувати, що абзацом 4 частини 4 статті 36 Закону визначено, що загальний строк для розгляду цінових пропозицій та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати п'яти календарних днів з дня розкриття цінових пропозицій. Тобто навіть у випадку акцепту цінової пропозиції іншого учасника замовник має слідкувати за дотриманням строків визначення переможця процедури запиту цінових пропозицій, що в будь-якому разі не може перевищувати п'яти календарних днів.

Допущення арифметичної помилки при здійсненні процедури закупівлі в одного учасника

Можливість допущення арифметичної помилки при здійсненні процедури закупівлі в одного учасника є доволі мізерною, зважаючи на те, що переговори між учасником та замовником проходять у два етапи, під час яких обговорюються основні умови майбутнього договору, серед яких обов'язковою умовою є ціна.

Проте у випадку допущення арифметичної помилки сторони не мають права виправляти її, враховуючи відсутність законодавчо врегульованого механізму виправлення такої помилки при здійсненні процедури закупівлі в одного учасника.

Отже, постаючи перед фактом виявлення арифметичної помилки в пропозиції учасника, замовник має виходити з особливостей здійснення різних процедур закупівель та під час проведення відкритих торгів (попередньої кваліфікації, двоступеневих торгів) не відступати від порядку виправлення допущених помилок, який має бути передбачений документацію конкурсних торгів.